

Sanatın kalbi bu yaz Bodrum'da attı

"Yeni normal" hayatımıza alışmaya çalışırken yasakların kalkmasıyla İstanbullu galeriler de bir yeniliğe imza attı ve Bodrum'da art arda etkinlikler ve sergiler düzenledi. Bodrum otelleri, galerilerin yeni projeleri için alan oluşturdu. Bodrum'da esen sanat rüzgarının nasıl bir soluk getirdiğini galeri ve sanatçılara sorduk.

EGE İŞİK ÖZATAY
isik.ege@gmail.com

Son iki yıldır pandeminin etkisiyle alışkanlıklarımız da değişti. Sanat galerileri, sinema ve tiyatro salonları, müzik kulüpleri, ofisler, alışveriş merkezleri çok uzun süre kapalı kaldı. Dünyada neler olup bittiğini evlerimizden izledik. Çoğu sanat kuruluşu arşivlerini çevrimiçi platforma taşıdı. Tiyatro oyunlarını, Metropolitan Operası'nın arşivini, dünya çapındaki sanat galerilerini ve müzeleri ekranlarımızdan izledik. "Yeni normal" hayatımıza alışmaya çalışırken yasakların kalkmasıyla İstanbullu sanat galerileri de bir yeniliğe imza attı. Yaz sezonunda kapanması beklenen sanat galerileri Bodrum'da çok çeşitli mekanlarda sanatseverlerle buluştu. Bu buluşmanın sanat piyasasına nasıl bir hareketlilik kazandırdığını galeri ve sanatçıların gözünden inceliyoruz.

2021 yaz sezonunu Bodrum'da geçirmeye karar veren galerilerden biri olan ArtOn Sanat Galerisi, Emre Arolat'ın mimarlığını yaptığı Elements isimli sitede 800 m2 bir evin içindeydi. Galeri direktörü Gökşen Buğra yaz projelerinin sanat piyasasına büyük bir hareket getirdiğini söylüyor.

"Mimari yapıstı, evi bir sanat galerisine dönüştürmeye çok müsaitti. Fakat biz hem galeriye dönüştürdük hem de bir kısmını ev olarak koruduk. Mekanı mutlaka bir galeriye benzetme kaygımız yoktu. Bu Bodrum hareketinin normalde galerilerin tamamen kapandığı yaz sezonlarında piyasaya büyük bir canlılık kattığını düşünüyorum. Bizim için çok verimli bir proje oldu. Hem mevcut koleksiyonerlerimizle yeniden buluşma imkânı bulduk hem de yeni koleksiyonerlerle tanıştık. Çünkü Bodrum'un havasında bir araya gelmek İstanbul'un tantanası ve telasında bir araya gelmekten çok daha farklı ve keyifli oldu. Bu tür projelerin devam etmesini diliyorum. Bodrum İstanbul'un yazlığı gibi ve büyük bir buluşma noktası. Bu noktada sadece yeme, içme, eğlenmenin dışında sanatın da eklenmesi son derece olumlu bir gelişme."

Dirimart Sanatçı İlişkileri Sorumlusu Senem Özgören de galerilerinin Bodrum'da geçirdiği yaz aylarının oldukça verimli olduğunu ifade ederek ekliyor:

"Yazlık şehirlerde sergi problemi diye bir durum her zaman olmuştur. İnsanlara, dinlenmeye, denize, güneşe ve güzel yemeklere vakit ayırdıkları şehirlerde sergi gezdirmek için çok iyi planlama yapmak gerekir. Dünyada bunu iyi başarabilen şehirlere bakarsanız, sanatın şehrin içine yerleştirildiğini ve hatta o şehrin berabere hatırlandığını göreceksiniz. Bu yaz Bodrum'da bu global örnekler dikkate alınarak hazırlanan çok başarılı sergiler yapıldığını düşünüyorum."

Özgören, sanatın geleceğinde işbirliklerinin büyük önem taşıyacağını

ArtOn galerinin Bodrum'da sergilediği eserler arasında Omur Mansız'ın 'In Earthly Dreams' adlı işi de yer almaktaydı.

çığının göz önünde bulundurulması gerektiğini vurguluyor ve ekliyor: "Sanat bağlamında çok özel bir yere ve öneme sahip Yalıkavak'ta bulunan, sanatçı misafirhanesi ve atölyeleri olarak tasarlanan ama uzun süredir kapalı olan Zeytinli Köy adlı alanda yerleştirmeler içerden sergimiz için aynı bahçeyi paylaştığımız Ritmo Zeytinli isimli gastronomi projesinin sahipleri şef Cenk Debensason ve Debora İpekel'le uzun görüşmeler sonucu hazırladığımız programın tüm duyulara hitap etmeyi başardığını memnuniyetle gözlemledik."

Merkür Sanat Galerisinin kurucusu Sabiha Kurtulmuş sorularımıza yanıtlarken bu yaz satış açısından iyi bir dönem geçirdiklerinin altını çiziyor. "Yaz döneminde Merkür Sanat Galerisi, Pi Artworks'le beraber Bodrum Bodrum evlerindeydi. Bir yaşam alanını sanat galerisi olarak kullanmak bizler için güzel bir deneyimdi. Gerek heykel, gerek diğer mecralardaki yapıtları "music to my eyes" sergisiyle Bodrumlulara sunduk."

Salgınla birlikte küçük İstanbul'a dönüşen Bodrum'a gümelerinin kesinlikle doğru bir karar olduğunu

söyleyen Kurtulmuş, yurtdışı seyahatlerine düşkün olan sanat severlerin güvenli seyahatler başladığında Bodrum'da ne kadar varlık göstereceklerini ön göremediği için sonraki dönemde de aynı etkinliklere devam edip edemeyecekleri konusunda kesin konuşamayacağını belirterek, yaz boyu süren orman yangınlarının üzüntüsünün koleksiyonerlerle gerçekleşen buluşmaların keyfine gölge düşürdüğünü de ekledi.

Sanat dünyasındaki gelişmeleri çok yakından takip ettiklerinin altını çizen Vision Art Platform Kurucusu Hayrunnisa Taşyar bu yıl Bodrum'da yer alan galerilerden değildi. "Biz bu sene Vision olarak böyle bir girişimde bulunmadık. Bizim inancımız kendi mekanımızda kalarak sanat sezonunda-Eylül ve onun akabinde gelişen dönemde-sergilerimizi sanatseverler ile buluşturmak," diyor Taşyar ıddialı sergilemeler görürlerse fikirlerinin değişebileceğini belirtiyor. Yazlık bölgelerde yapılan sanat etkinliklerine dünyanın birçok bölgesinde şahit olduklarını ekleyen Taşyar, pandemi döneminde insanların yazlıklarında eskisinden daha uzun süre kalmalarını ve evde fazla za-

man geçirmelerinin sanata olan talebi de artırdığını ve bu yaz Bodrum'da gerçekleşen etkinliklerin o bölgede yeni bir sanat dünyası oluşturma hedefinde olduğunu gözlemlediklerini söylüyor.

Tüm bu gelişmelerin yanında yazlık mekanlarda ve özellikle lüks otellerde satışı sergi açmayı doğru görmeyenler de mevcut. Zilberman Gallery kurucusu Moiz Zilberman bu yaz açılan sergilerin karantina dönemindeki ekonomik sıkıntılar nedeniyle açıldığını düşündüğünü ve kâr amacı gütmeyen kurumlarda adresinden bağımsız olarak sergiler açılmasını daha makul bulduğunu belirtiyor.

Pandemi döneminde galerilerin kapanmasıyla izleyicilerle buluşmayan sanatçılar ise Bodrum'daki bu hareketlenmeyi genel anlamda olumlu karşılıyor. Sanatçı Genco Gülan bu yaz sanatın çekim merkezini yazlık bölgelere kaymasının pandemi ile ilişkisinin yanı sıra tüm dünyanın şehirlik ve şehirleşmeye farklı bakmaya başlamasının da bir işareti olduğunu ve bunun, sonraki dönem için mutlaka göz önünde bulundurulması gerektiğini söyleyerek ekliyor:

"Şahsen bu yaz Bodrum, Alaçatı ve Urla'da katıldığım ve yaptığım sergilerde, yakın çevremden daha fazla geri dönüş aldığımı söyleyebilirim. Beyaz küp sanatın algılanmasına çok şey katar ama bazen de yerel doku ve doğa, anlam ve çağrışım katmanlarına yenilerini ekleyebilir. Heykellerimi doğanın içinde görmeyi tercih ediyorum. Ama Türkiye'de kamusal sanata ilişkin olasılık da başka bir tartışmanın konusu."

İzmir ve çevresinde yaşanan hareketliliğin, açılan galeri ve sergi sayısındaki artışın bölgenin üzerindeki ölü toprağının kalkmasında olumlu bir etki yaratmış olduğunu ekleyen sanatçı bunu "Ege'de yeni bir Rönesans'ın başlaması" olarak tanımlıyor ve yurt dışından örneklerle açıklıyor:

"İtalya'nın en önemli çağdaş sanat galerilerinden olan Galleria Continua, Roma veya Milano gibi büyük şehirlerde değil bizim Orta Çağ dokulu kasabası San Gimignano'dadır. Galerinin birden çok farklı mekânda aynı anda yaptığı sıradan sezon sergileri de bizim bienalle tadındadır. Örneğin, Kiki Smith'in daracık taş duvarlar arasında gördüğüm tükenmez kalemle yaptığı işlerini Metropolitan Müzesinde bile görmedim. Komşu Yunanistan'da da durum farklı değil. Bodrum'un karşısındaki Mikonos adasındaki çağdaş sanat galerileri, bu galerilerdeki yeni medya yapıtlar ve tabi bir de gördüğümüz izzeti itibar, Atina veya Selanik ile karşılaştırılamayacak düzeydedir. Komşuda sanat müzeleri büyük şehirlerdedir ama adalardaki galeriler yaz geceleri bile iklim iklim dolabilmektedir."

Çalışmalarını Berlin'de sürdüren sanatçı Ekin Su Koç ise dışarıdan bakan bir göz olarak Bodrum'da açılan sergilerin büyük bir ihtiyacı karşıladığını düşünüyor. "Son yıllarda İstanbul dışında Bodrum şehirde sanat üretimi ve sergileme alanı açısından mikro merkezler oluştu. Dünyadaki mojenleşmenin bir benzerini bizde de görmek güzel. Bodrum tabiki İstanbul izleyicisinin şaşmadan kaydığı major bir bölge yıllardır," diyor Koç burada yoğunlaşan sergilerin ve yeni sergi mekanlarındaki artışın pandemi düşünülünce çok doğal olduğunu söylüyor.

Otellerin geçici konaklama alanları olarak sanata hep ihtiyaç duyan alanlar olduğunu belirten Koç, bu noktada bir sanatçı olarak kendisinin piyasa etkisinden ya da yazlık-kışık yönünden çok, kavramsal ve plastik üretim ekseninde düşündüğünü ve merkezdeki üretimin tekrarlarını bölgeye taşımak ya da bölgeye yüzeysel bir adaptasyon yapmak yerine oranın güncel kimliğine özgü bir dil ortaya çıkarmakla ilgilendiğini belirtiyor. "Bahsedilen alanlarda bu zihinsel hazırlıkla üretilmiş başka çalışmalar da sergileniyor şu an hali hazırda. Bodrum'un kimliğini yeniden kurmanın anahtarı biraz burada yatıyor bana kalırsa."